Ulkoministeriö
Utrikesministeriet
OIK-20, lainsäädäntösihteeri Elina Tölö

VN/10391/2019
VN/10391/2019-UM-54

13.11.2023

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Ulkoministeriön asiantuntijalausunto hallintovaliokunnalle (HE 23/2023 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt ulkoministeriön kirjallista asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle väestön rekisteröinnistä Viron kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kotikuntalain 6 §:n muuttamisesta (HE 23/2023 vp).

Hallituksen esityksen tarkoituksena on hankkia eduskunnan hyväksyntä Suomen ja Viron välillä tehdylle sopimukselle väestön rekisteröinnistä sekä laille sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan sopimuksen edellyttämiä muutoksia kotikuntalakiin.

Ulkoministeriö pitää esitystä kannatettavana eikä näe estettä sen hyväksymiselle.

Ulkoministeriö on 21.10.2022 antanut hallituksen esitysluonnoksesta lausunnon (VN/10391/2019-UM-43), jossa on esitetty lähinnä valtiosopimusoikeudellisia ja muita lakiteknisiä huomioita esitykseen. Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä on huomioitu ulkoministeriön kyseisessä lausunnossaan esittämät kommentit ja muokkausehdotukset.

Ulkoministeriön lausunnossa on erityisesti kiinnitetty huomiota sopimuksen 14 artiklan mukaisiin sopimuksiin ja viranomaisen sopimuksentekotoimivaltaan. Ulkoministeriö on lausunnossaan tuonut esille, että olisi tarkasteltava, olisiko sopimuksen 14 artiklan mukaisissa väestörekisteriviranomaisten välisissä sopimuksissa kyse ns. kansainvälisistä hallintosopimuksista eikä delegoidun sopimuksentekovallan nojalla tehdyistä sopimuksista. Näiden kahden sopimustyypin ero voi toisinaan olla epäselvä, mutta lähtökohtaisesti erona on, että kansainvälisen hallintosopimuksen tekemiseen viranomaisella on jo olemassa toimivalta voimassaolevien säädösten perusteella, kun taas delegoidun sopimuksen tekemistä varten viranomainen tarvitsee erikseen tarkkarajaisen valtuutuksen. Sopimuksentekovallan delegoinnin perusteella tehdyllä sopimuksella viranomainen sitoutuu Suomen hallituksen puolesta sopimukseen, kun taas kansainvälinen hallintosopimus tehdään yleensä viranomaisen omissa nimissä. Delegoidut sopimukset on myös yleensä tarpeen voimaansaattaa osaksi Suomen lainsäädäntöä, kun taas kansainvälisiä hallintosopimuksia ei voimaansaateta. Viranomainen voi

tehdä kansainvälisiä hallintosopimuksia vain asialliselta merkitykseltään vähäisistä asioista, eikä hallintosopimuksiin voida ottaa määräyksiä sellaisista asioista, joista päättäminen vaatii eduskunnan hyväksymisen. Ulkoministeriö yhtyy hallituksen esityksessä esitettyyn näkemykseen siitä, että sopimuksen 14 artiklan mukaisissa sopimuksissa olisi kyse kansainvälisistä hallintosopimuksista eikä delegoiduista valtiosopimuksista.

Tiedoksi OIK-01; OIK-20; VSI-00; UMI-00